

**CENTER FOR
THE DEFENCE OF
THE INDIVIDUAL**

המוקד להגנת הפרט

مركز الدفاع عن الفرد

רחוב אבו עוביידה 4

ירושלים 97200

טל. 02.6283555

פקס. 02.6276317

شارع أبو عبيده ٤

القدس ٩٧٢٠٠

הاتف. ٠٢. ٦٢٨٣٥٥٥

פקס. ٠٢. ٦٢٧٦٣١٧

mail@hamoked.org.il

www.hamoked.org.il

יוני 2014

הוראת שעה? – תריסר שנים בצל חוק האזרחות והכניסה לישראל

ביום 19.3.2014 החליטה ממשלת ישראל להאריך בשנה נוספת את תוקפו של חוק האזרחות והכניסה לישראל, אשר נחקק לפני למעלה מעשור כ"הוראת שעה" זמנית. עוד באותו יום אישרה הכנסת – זו הפעם החמש עשרה (!) – את החוק. ההסדר שנועד להיות זמני הפך זה מכבר להסדר קבוע, שאת תוצאותיו אין הדעת סובלת.

חוק האזרחות והכניסה לישראל, על תיקוניו, הינו מהחמורים ביותר שחוקקה מדינת ישראל. החוק מגביל – ואף מונע – איחוד משפחות בין אזרחי ישראל ותושביה לבין פלסטינים תושבי השטחים הכבושים, ובכך הוא פוגע פגיעה אנושה בזכויות יסוד חוקתיות, ובראשן הזכויות לשוויון ולחיי משפחה. בנוסף, מהווה החוק הפרה חמורה של עיקרון טובת הילד, בשוללו מילדים רבים, שאחד מהוריהם תושב קבע בישראל והאחר תושב השטחים, את האפשרות לקבל מעמד בישראל.

כפועל יוצא מהוראות החוק, ניצבים זוגות רבים בפני ברירה אכזרית וקשה: אם יבחרו לנהוג על פי החוק, ייגזר עליהם פירוד. אם, מנגד, יבחרו להיות יחד בישראל יהא זה באופן בלתי חוקי, על כל הכרוך בחרדה ופחד מפני גירושו של בן הזוג תושב השטחים.

המעטים שהצליחו להיכנס להליך לאיחוד משפחות, חיים בישראל מכוח היתרים זמניים בלבד, ללא זכויות סוציאליות וללא ודאות באשר ליום המחר. שנה אחר שנה הם נדרשים לעמוד במבחני מרכז חיים ובבדיקות גורמי הביטחון, ללא מוצא נראה לעין. אין זה מפתיע, אם כן, כי לאחרונה קרא בית המשפט העליון למחוקק להידרש לעניינם של אנשים אלה, התלויים בין שמים וארץ משך שנים ארוכות, ולשקול להעניק להם מעמד בישראל.

רשמית, מצדיקה המדינה את החוק בשיקולים ביטחוניים, וטוענת שמטרתו לצמצם את הסיכון לפיגועים מצד פלסטינים בתוך ישראל. ואולם, כפי שניתן להסיק מהוראותיו הדקדוקיות של החוק, מדברים שנאמרו בדיונים בכנסת ואף מהצהרותיהם הפומביות של חברי כנסת ושרי ממשלה, השיקול המרכזי העומד בבסיס החוק הוא דמוגרפי. במובן זה, החוק אינו אלא נדבך נוסף במדיניות גזענית וארוכת שנים בה נוקטת ישראל, לצורך שמירה על רוב יהודי במדינה בכלל, ובירושלים בפרט.

לנוכח הפגיעה המתמשכת בזכויותיהם של אלפי ישראלים, בני זוגם הפלסטינים וילדיהם, שב המוקד להגנת הפרט וקורא לישראל לבטל את חוק האזרחות והכניסה לישראל, וכן את החלטת הממשלה האוסרת באופן גורף על איחוד משפחות עם תושבי רצועת עזה.

על המדינה להבטיח כי בקשות לאיחוד משפחות עם תושבי השטחים הכבושים ייבחנו באופן שוויוני, יעיל וענייני, בהתבסס על ההכרה בזכותם של כל תושבי ישראל ואזרחיה להינשא לבחירי ליבם ולחיות בצוותא עמם ועם ילדיהם במקום בו יבחרו.